

Disturbing Neighbors Part 2

להצלחת חבורת "לסמוך על תהליך"

When can a neighbor complain about noises:

Noise from construction

Noise from children

Noise from loud music

The Gemara cites a related incident:

רַב יוֹסֵף הָיָה לִיה הִנְהוּ תְּאֵלֵי דְהוּ — Rav Yosef had these small date palms that

אתו אומני ויתבי תותייהו — bloodletters would come and sit under while they drew blood.^[1]
וְסִלְקֵי אֲבֵי תְּאֵלֵי — Now, crows would come to consume the blood,
וְיִמְסְדֵי תְּמָרֵי — and would then fly up onto the palms and ruin the dates by smearing them with blood.^[2]

Rav Yosef asked the bloodletters to move elsewhere:

אָמַר לְהוּ רַב יוֹסֵף — Rav Yosef said to [them]: אֲפִיקוּ לִי קוֹרְקוֹר מִהָכָא — Rid me of this crowing! Draw blood elsewhere, so that crows will not come here and ruin my dates.

A claim was made in defense of the bloodletters:

אָמַר לִיה אֲבַי — Abaye said to [Rav Yosef]: וְהָא גִרְמָא הוּא — But it is merely causative damage that the bloodletters are committing. Being that one is not liable for causative damage, why must they move away?^[3]

Rav Yosef responded:

הָכִי אָמַר רַב טוּבִי בַר מִתְנָה — This is what Rav Tuvi bar Masnah said, in reference to the Mishnah: **זֹאת אוֹמֶרֶת גִּרְמָא בְּנִזְקִין אָסוּר — This Mishnah informs** us that **causative** acts of **damage**, i.e. activities that cause damage indirectly, **are forbidden**. Accordingly, the bloodletters are required to move away.^[4]

Abaye continued his defense of the bloodletters:

וְהָא אֲחֻזְקָא [לְהוּ] — But they have already established a chazakah, since you raised no objection to their bloodletting for the past three years.^[5] — ? —

Rav Yosef rejected this contention:

הָא אָמַר רַב נַחֲמָן אָמַר רַבָּה בַר אַבּוּה — Rav Nachman has said in the name of Rabbah bar Avuha: **אֵין חֲזָקָה לְנֹזֵקִין — There is no chazakah for damage.**^[6]

Abaye continued his argument:

רַב מְרִי אָמַר — But was it not said regarding this dictum of Rav Nachman: **וְלֹא אֵיתָמַר עֲלָה — Rav Mari said:** It applies to smoke; **וְרַב זְבִיד אָמַר בְּבֵית הַכֶּסֶּא — and Rav Zevid said:** It applies to an outhouse?^[7] With regard to all other sources of damage, however, a *chazakah* can be established. — ? —

Rav Yosef replied:

הָנִי לְדִידֵי דְאֵנִינָא דְעֵתָאִי — To one with a delicate nature, such as I, the discomfort caused by **these** crows **לִי — is comparable** to smoke and an outhouse.^[8]

1. The bloodletters sat on their own property, in the shade of Rav Yosef's palms (*Tosafos*).
2. The bloodletters would shoo away the crows that were attracted by the blood, and the crows would then fly up onto the trees. The damage to the dates was thus attributable to their actions (*Rabbenu Yonah*; cf. *Tosafos*, 26a אָקאָוּ הַטִּיטִי).
3. See above, 22b note 24.
4. See 22b note 25.
5. One who engages in activity that is harmful to a neighbor for a period of three years without being challenged by the neighbor may claim that he purchased from his neighbor the right to engage in such activity, even though he is unable to produce evidence to substantiate the claim. His claim is presumed to be true, for had he not purchased that right, his neighbor would certainly have objected within the first three years. [The legal term for the establishment of presumptive ownership is *חֶזַקָה*, *chazakah*.] In this case, the bloodletters claimed that Rav Yosef had sold them the right to engage in this objectionable activity underneath his palms (*Tosafos*; see *Hagahos HaBach*). Abaye argued on their behalf that their claim was credible, since they had established a *chazakah*.
[According to *Rambam* (*Hil. Shecheinim* 11:4), a *chazakah* can be established by performing an objectionable activity in view of one's neighbor *even once*, if it goes unchallenged by the neighbor. Moreover, the one performing the harmful activity need not claim that he *acquired* the right to do so from his neighbor. If his activity is carried out on his own property and he is not laying claim to anything owned by his neighbor, the neighbor's silence in the face of his disturbing activity is tantamount to yielding him the right to engage in it (*Rambam ibid.*, as explained by *Maggid Mishneh*; see also the opinion of *Ri bar R' Mordechai*, cited in *Tosafos* אָקאָוּ הַטִּיטִי).]
6. I.e. one cannot claim on the basis of three years of freedom of activity that his neighbor sold him [or yielded him] the right to engage in the harmful activity. The neighbor may have thought that his objection was self-evident and therefore did not deem it necessary to express it. Thus, his three-year silence does not lend credence to the damager's claim (*Rabbeinu Yonah*). [*Rabbeinu Tam*, cited in *Tosafos*, rules that even if the neighbor did sell this right he may nevertheless object if he claims that the discomfort is worse than he anticipated.]
7. *To smoke*: i.e. to install a kiln, which emits heavy clouds of smoke that drifts over a neighbor's property (*Tosafos*).
To an outhouse: i.e. to the type of outhouse common in Talmudic days in which the waste remains above ground (*Rashi*).
Only in regard to these highly disturbing items did Rav Nachman rule that there is no *chazakah*, because, barring concrete evidence, the claim that the neighbor relinquished his right to object to them is not credible. Accordingly, the neighbor need not publicize his objection, and his three-year silence lends no credence to the damager's claim (*Rabbeinu Yonah*). With respect to hazardous activity that is less objectionable, three years of silence on the part of the affected neighbor does support the claim that he sold the right to engage in that activity.

8. Rav Yosef was known to be a highly sensitive individual (*Tosafos* from *Pesachim 113b*), and as such, he could not bear the thought of using bloodstained dates (*Tosafos*). He therefore argued that just as there is no *chazakah* for smoke or an outhouse because the claim that a neighbor relinquished his right to object is not credible, there could be no *chazakah* for bloodletting under his palm trees because it was inconceivable that he had waived the right to object to this practice.

The same holds true for any individual who has an obvious intolerance toward a certain type of disturbing activity. A neighbor cannot establish a *chazakah* for engaging in that activity near his property (*Rosh*).

9. Doves generally feed on grain that they find within fifty *amos* of their roost. Accordingly, one who builds a dovecote on the outskirts of a city must distance it fifty *amos* from the city's edge to prevent the doves from feeding on produce growing in the city's gardens, and one who builds a dovecote on his own property must leave fifty *amos* between it and his boundary to protect the produce of his neighbor's field (*Rashi*).

תוספות ד"ה אתו אומני ויתבי תותייהו

(SUMMARY: Tosafot explains that they sat on their own land.)

בקרקע שלהן היו יושבין ולא בקרקע של רב יוסף מדפריך בתר הכי והא גרמא הוא.

Explanation: It was their (the bloodletters') land, and not Rav Yosef's land, since we ask below "it is Gerama!"

QUESTION: The Gemara relates that Rav Yosef owned some small date palms, under which some blood-letters practiced their profession. The blood attracted ravens to the area, and the ravens perched themselves upon Rav Yosef's trees. Rav Yosef demanded that the blood-letters leave so that the ravens would go away. The Gemara concludes that even though the damage that the blood-letters caused to Rav Yosef was only indirect ("Gerama"), the Halachah prohibits causing damage even indirectly (through a "Gerama").

This ruling seems to contradict another ruling of the Gemara. The Gemara rules like Rabbi Yosi who maintains that a person may place an object in his own domain even though it might cause damage to someone else's property. The Mazik is not required to distance himself unless the damage is caused by "Girei Dilei" -- by the Mazik "shooting his arrows" into the domain of the Nizak. Why, then, were the blood-letters (the Mazikim) required to move? They certainly did not actively send the ravens to damage Rav Yosef's trees! (RABINU YONAH, RASHBA)

מתני' מרחיקין את האילן מן הבור עשרים וחמש אמה ובחרוב ובשקמה חמשים אמה בין מלמעלה בין מן הצד אם הבור קדמה קוצץ ונותן דמים ואם אילן קדם לא יקוצץ ספק זה קדם וספק זה קדם לא יקוצץ רבי יוסי אומר אף על פי שהבור קודמת לאילן לא יקוצץ שזה חופר בתוך שולו וזה נוטע בתוך שולו :

MISHNA: One must distance a tree twenty-five cubits from a cistern, and in the case of a carob and of a sycamore tree, whose roots extend farther, one must distance the tree **fifty cubits**. This is the *halakha* whether the cistern or tree is located **above or to the side** of the other. If the digging of the cistern preceded the tree, the owner of the tree **cuts down** the tree and the owner of the cistern **pays** him money. And if the tree preceded the cistern the owner of the tree need **not cut down** the tree. If it is uncertain whether this came first or that came first, the owner of the tree need **not cut down** the tree. **Rabbi Yosei** says: Even if the cistern preceded the tree, the owner of the tree need **not cut down** the tree. This is due to the fact that this one digs in his own property, and that one plants in his own property.

חידושי הרשב"א מסכת בבא בתרא דף כג עמוד א

אמר להו רב יוסף אפיקו לי קורקור מהכא, וכדמסיק דגרמא בנזקין אסור והא גרמא דגריה הויא, ואפי' ר' יוסי מודה בהא, דאי לא הא קיימא לן כר' יוסי והיכי מפיך להו רב יוסף, והיינו טעמא דבשעה שבאין האומנין מבריחין אותן והולכין ויושבין להן בתאלי:

ANSWERS:

A#1:

RABINU YONAH and the RASHBA answer that the blood-letters did cause the ravens to go into Rav Yosef's trees. When the ravens would come to eat the blood, the blood-letters would chase them away and cause them to fly up to Rav Yosef's trees. Hence, the damage caused by the ravens indeed was "Girei Dilei," the "arrows" of the blood-letters, and thus the blood-letters were required to move.

תוספות ד"ה זיקא דף כו.

אבל קשה מעורבין לעיל (דף כג.) דאמר רב יוסף אפיקו לי קורקור מהכא

Question: Above, regarding ravens (23a), Rav Yosef said "remove the ravens from here"!

וי"ל דגמרא לא סבר לה כרבינא דר"ת פוסק כמר בר רב אשי וכאמימר

Answer #1: The Gemara holds unlike Ravina (who says here that R. Yosi agrees about Giri Dilei only when it is from his impetus), for R. Tam rules like Mar bar Rav Ashi and Ameimar.

תוספות מסכת בבא בתרא דף כו עמוד א

אבל בגפנים בעי טפי - והוא כשנטע דקלים כשהם גבוהים אבל אם נטע גרעין לא דממילא קא גדל ולא גירי דיליה הוא.

A#2

TOSFOT later (26a, DH Aval b'Gefanim, and end of DH Zika) seems to understand that the damage caused by the ravens would have been considered "Girei Dilei" even if the blood-letters did not chase them away. Apparently, Tosfot maintains that the very fact that blood was spilled beneath the trees caused the ravens to come, and thus the damage caused by the ravens was considered "Girei Dilei" of the blood-letters. (See SHI'UREI REBBI SHMUEL, #61.)

A#3:

The PISKEI HA'RID (cited by OHEL TORAH) writes that in this case, Rabbi Yosi would agree that the blood-letters were required to move even though they did not cause damage through "Girei Dilei." Normally, a Mazik does not have to distance himself because he is in his own domain, and a person is entitled to do whatever he needs to do inside his own domain. In this case, however, the property beneath Rav Yosef's trees did not belong to the blood-letters; rather, it was public property. Therefore, they were not entitled to use that area for any purpose, as it was not part of their private domain. (See BIRKAT SHMUEL 20:3.) (I. Alsheich)

מסוגיא זו למד הריב"ש כי **חולה רשאי למנוע משכניו לגרום רעש** המפריע למנוחתו: "כיון שהאשה זו מוחזקת בחולה, אין לך גירי גדול מזה, והוה ליה כקוטרא ובית הכסא, וכדאמר רב יוסף הני לדידי כקוטרא ובית הכסא דמו לי. ואם במה שאדם קץ מחמת שהוא מאניני הדעת הוו לדידיה כקוטרא ובית הכסא, כל שכן במה שמזיקו בגופו מחמת שהוא חולה או חלוש המזג". והרמ"א הביא את דבריו להלכה (4) חו"מ סי' קנו סעי' ב).

וחידש החזון איש להלכה ולמעשה: "דאין דברי ריב"ש אלא **בעושה דבר שאינו עיקר דירה**, כמו בעושה אריגה וכיוצא בזה, שאין זה מצוי בכל אדם ולא ברוב בני אדם. אבל אם עושה דברים שרוב בני אדם עושים, ולפעמים תשמישם ודיבורם משמיע קול שמפריע את החולה, אינו יכול למחות אף אם החולה קדם. ורשאי אדם לבנות בית אצל חברו, ולהכניס את העוללים והיונקים שצועקים בלילה, ואין חברו יכול לעכב עליו, דהרי אינו חייב לצאת מדירתו". ומבואר בדבריו שגם חולה אינו יכול למנוע מרעש שנגרם מדברים שרוב בני אדם רגילים לעשות בביתם.

2) HALACHAH: DAMAGES DEPENDENT ON SUBJECTIVE FEELINGS

HALACHAH: The Gemara relates that Rav Yosef owned small date palms, under which some blood-letters practiced their profession. The blood attracted ravens to the area, and the ravens perched themselves upon Rav Yosef's trees. Rav Yosef demanded that the blood-letters leave so that the ravens would go away. The Gemara says that the blood-letters could not claim that they had gained through a Chazakah the right to work there (that is, no one protested when they started to work there, and thus they acquired the right to work there), because there is a principle that "Ein Chazakah l'Nezikin" -- a Chazakah does not work for an activity that causes damage. Even though this principle was said only with regard to activities that cause severe damage (such as setting up something that makes a lot of smoke, or setting up a bathroom), Rav Yosef claimed that he was extremely sensitive and that the damage caused by the blood-letters (either the blood that the ravens splattered around him (TOSFOT), or the loud noise that the ravens made (BI'UR HA'GRA CM 155:116) was to him akin to the damage caused by smoke or a bathroom.

RABEINU YONAH and the RASHBA (see also RABEINU CHANANEL) write that from this Gemara it is apparent that when a person is known to be extremely sensitive to a certain damaging agent and cannot tolerate it, he is entitled to demand that it be moved, and the other person cannot make a Chazakah to continue doing his activity in that place. The activity of a neighbor can be classified as a serious disturbance even if the degree of disturbance is only subjective. (I. Alsheich)

I. Noise from Ac unit or smell from cooking:

• **הפעלת מזגן בימי הקיץ כל שעות היממה** - על סמך דברי החזון איש הנ"ל, כתב רבי צבי בן יעקב [אב"ד בית הדין הרבני בתל אביב] בספרו משפטיך ליעקב (6) "שימוש במזגן הינו כיום אחד מתשמישי הדירה הקבועים והחשובים שאינם יכולים למחות ברעש זה, ואף בשעות הצהריים והלילה, כיון שאין זה רעש חריג. וכן נוהגים בכל המקומות להפעיל מזגנים בשעות המנוחה. ואם כן גם שימוש במזגן בשעות המנוחה הינו מתשמישי הדירה הקבועים, ואין השכן יכול למחות, אף אם הוא חולה ורגיש לרעש של מזגן. וכשם שאינם יכולים למנוע ממנו לבשל בביתו, אף שמהבישול יש ריח חריף, ואותו שכן רגיש לריח זה. הוא הדין שאינם יכולים למנוע ממנו כל תשמישי הבית, ובכלל זה שימוש במזגן, ובפרט בזמן הזה שבמזגנים החדשים אין המנוע מרעיש כל כך. ובמידה ויש מזגן המרעיש באופן מיוחד, נראה דהוי בכלל נזק וטענת השכן הינה טענה. כמו כן פשוט וברור שהפעלת רדיו או מערכת סטריאו או כלי נגינה בקול חזק מעבר לנוהג הממוצע בבתי, הרי זה בכלל נזק, ופשוט שיכולים השכנים להתנגד לכך".

II. Children up late nights

• **משחקי ילדים במרפסת פתוחה הסמוכה לדירת אשה הנמצאת בשמירת הדין** - הרב מרדכי רלבג [דיין בבית הדין הרבני בתל אביב] כתב בספרו אבני משפט על פי דברי החזון איש הנ"ל, כי "ודאי משחקי הילדים הם תשמישי הדירה, ולכן אין התובע יכול למחות בנתיב. ואולם בשעות מנוחת הצהריים בין 2 ל 4, וכן בלילה לאחר 11, בזמן שרוב בני אדם מקפידים על השקט, אין השימוש בשעות אלו נחשב לתשמישים שדרכו של אדם לעשות בביתו, ולכן יש לאסור על הנתבעים להשתמש במרפסת בשעות אלו שימוש המרעיש".

Rabbi Yitzchok Zilberstein

על איזה רעש יכולים השכנים למחות, ועל איזה רעש אי אפשר למחות

חשוקי חמד בבא בתרא דף כ עמוד ב

מקלחת לאחר חצות המפריעה לשינת השכן

III. Running water passed midnight:

שאלה. אדם המתקלח באמצע הלילה, וטוען השכן התחתון, שהמקלחת מעירה אותו, כיון שצינור המים עובר דרך דירתו, האם יכול למנוע אותו מלהתקלח באמצע הלילה?

תשובה. נראה שאינם יכולים למנוע זאת, אפילו אם השכן הוא חולה, והרעש מאד מפריע לו. ואף שכתב הרמ"א (סימן קנו"ב) בשם הריב"ש, שדוקא בני אדם בריאים, אינם יכולים למחות בקול הפטיש או בקול הריחים, אבל אם הם חולים והקול מזיק להם יכולים למחות. מ"מ כתב החזו"א (ב"ב סימן יג ס"ק יא) על דברי הריב"ש, שזה רק בעושה דבר שאינו עיקר דירה, כמו בעושה אריגה וכיו"ב, שאין זה מצוי בכל אדם ולא ברוב בני אדם, אבל אם עושה דברים שרוב בני אדם עושים, ולפעמים תשמישן ודיבורן משמיע קול שמפריע לחולה, אינו יכול [החולה] למחות אף אם החולה קדם. ורשאי אדם לבנות בית אצל חברו, ולהכניס את העוללים ויונקים שצועקים בלילה, ואין החולה יכול לעכב עליו, דהרי אינו חייב לצאת מדירתו, עכ"ד. ומסתבר שהוא הדין לשו"ע בדברים שהם מעיקר הדירה, אין השכנים יכולים לעכב, אפילו כאשר עדיין לא החזיק.

וא"כ גם בענינו אדם רשאי להתקלח בכל עת שירצה, וקשה לאסור עליו מקלחת הנחוצה לאנשים גם בשעות הלילה, בימים החמים, אך יש בזה ממדת החסידות להמנע אם אפשר, ויקיים בזה מצות 'ואהבת לרעך כמוך'.

IV. Kids playing with an ill neighbor in the apartment:

ילדי השכנים משחקים מתחת לבית של חולה, האם יכול למנוע זאת בעדם

שאלה. חולה שילדי השכנים המשחקים בחצר ומרעשים, מפריעים לו, האם יכול לדרוש שלא ישחקו בחצר? תשובה. לכאורה זה תלוי במה שתירצו הפוסקים מה הנפקא מינה בין קול הנכנסים והיוצאים, לבין קול הפטיש, שלדעת הסמ"ע שכל מה שעושה בחצר המשותפת אפשר למחות, הכא נמי אפשר למחות, וגם לפי מה שכתב הנה"י שמתן אינו יכול למחות דוקא שכל יום הוא רעש אחיד, כיון שיכול להתרגל לרעש, אבל כשכל יום הרעש שונה יכול למחות, כי אינו יכול להתרגל לרעש, והכא נמי במשחקי ילדים כל יום הרעש שונה. אבל לפי מה שכתב החתם סופר, שמה שאי אפשר לעשות בחוץ מותר לעשותו בחצר, לכאורה משחקי ילדים שאין להם מקום אחר לשחק אינו יכול למחות.

אך יש לעיין בחולה, שיתכן לפי מה שכתב הרמ"א שאם הוא חולה, והקול מזיק לו, יכול למחות גם בקולות שאדם בריא אינו יכול למחות. ואולי לפי מה שכתב החזון איש, שאם עושה דברים שרוב בני אדם עושין, ולפעמים תשמישן ודיבורן משמיע קול שמפריע את החולה, אינו יכול למחות אף אם החולה קדם. ויש לעיין האם משחק הילדים בחצר, חשיב כעיקר גדול בבית שרוב בני אדם עושים כן, או אולי אפשר גם להסתדר בלעדיו, ולשמור את הילדים בבית.

ומ"מ אף אם נאמר שאין השכן יכול לדרוש מילדי השכן שלא ישחקו בחצר למרות שהרעש מפריע לו, מ"מ ראוי לחנך את הילדים שאם יש חולה בבנין, שיש להתחשב עמו, ויעתיקו מקום משחקם למקום אחר, או שלא ישחקו.

V. Construction causing babies not to be able to take a nap:

יולדת המבקשת משכנה שיפסיק את הבניה עד שתתאושש

שאלה. מעשה ביולדת תוך ז' ימים ללידתה, שהגיעה הביתה וביקשה משכנה שבנה על הגג שיפסיק בנייתו, כיוון שמפריע לה לישון, השכן טען שהפסקת העבודה תגרום לו הפסד כספי, וגם תדחה לזמן רב את השלמת הבניה הנחוצה לו מאד, האם יכולה לעכב מלהמשיך לבנות?

תשובה. מעיקר הדין אינה יכולה לעכב עליו, כיון שהבניה לזמן מועט, אינה מהדברים שאפשר לעכב, והרי זה מהדברים הרגילים, שכל אדם שיש לו אפשרות לבנות בונה לזמן קצר, ואין אדם יכול לעכבו, וכמבואר בחזו"א.

אך נראה כיון שמדובר כאן בפקוח נפש באופן שלאשה אין מקום לנוח בו, ואם ימשיכו לעשות רעש, היא עלולה להנזק מזה, חייב השכן להפסיק לבנות, אולם האשה צריכה לשלם את כל הנזקים שיגרמו לו, כיון שמן הדין מותר לו לבנות, אלא דהיא מסוכנת, הרי עליה לשלם לו ולפצותו כדין כל פיקוח נפש.

אך אם נמצאה לה דירה אחרת חייבת לעבור לשם, דעל הניזק להרחיק את עצמו אף במקום שהשני גורם לו סכנה, כמבואר בשו"ת רדב"ז (ח"א סימן תקנא) על שמעון הרוצה לגדל את בנו בסממנים שיש להם ריח המזיק לילדי שכנו ראובן, אם הוא גיריה דיליה דהיינו שבשעת השימוש מיד מגיע הריח לילדי ראובן, אינו יכול לעשות זאת, אבל אם הוא לא היה גיריה דיליה, היה על הניזק להרחיק את עצמו גם כשהדבר מהווה סכנה לילדים, יעו"ש

VI. Bus to go through a neighborhood:

חשוקי חמד בבא בתרא דף כ עמוד ב

חלק מהתושבים רוצה שאוטובוס יכנס לשכונתם וחלק מתנגד

שאלה. שכונה שקטה, שחלק מהתושבים רוצים שאוטובוס יכנס ויסייע אותם לכל חלקי העיר, וחלק מהתושבים מתנגד בגלל הרעש. התברר שלכן הם מתנגדים, משום שיש לכל אחד רכב פרטי. האם יש ממש בהתנגדותם?

תשובה. הבאנו לעיל את דברי המשנה בפאה (פרק ד משנה א - ב) הפאה ניתנת במחבור לקרקע, בדלית ובדקל בעל הבית מוריד ומחלק לעניים...., אפילו תשעים ותשעה אומרים לחלק ואמר לבוז לזה שומעין שאמר כהלכה. ובתיו"ט הוסיף שאפילו אם הוא בריא וחזק יותר מחביריו, ולכן הוא רוצה לבוז, בכל זאת שומעים לו, כי הוא אמר כהלכה. ולפי זה אף בענינו, אם השכנים שלא מעוניינים באוטובוס טוענים כהלכה, אין זה משנה שאומרים כן בגלל שיש להם רכב פרטי. ואם כן יש לדון למעשה איזה תושבים אומרים כהלכה.

והנה נאמר במסכת ב"ב דף כ ע"ב חנות שבחצר יכול למחות בידו ולומר לו איני יכול לישון מקול הנכנסים ומקול היוצאים, ולכן נראה שאם השכונה נבנתה בתור שכונה שקטה, שלא נמצאת במרכז העיר אלא בקצה, יש לשקול מי יסבול יותר, האם אותם הרוצים את השקט, או אלה שרוצים את התחבורה הציבורית, [וכעין דברי המאירי הנ"ל שהבאנו לעיל בע"א]. ולכן אם יש אוטובוסים במרחק מה, והטרחא של אלו הרוצים את האוטובוס לא תהיה גדולה, ולעומת זאת הנזק של הרוצים שקט גדול יותר, אולי יש להתחשב עם המתנגדים למרות שיש להם רכב פרטי, כי בגלל זה שהשי"ת העניק להם רכב, לא מגיע להם קנס שיסבלו רעש.

והנה יעוין בחזו"א (ב"ב סימן יג) שכתב: והא דחולה יכול לעכב [רעש] כמבואר בריב"ש הביאו הב"י (סימן קנה) י"ל דכן הוא שורש מזקי שכנים, שבעושה דבר שאינו עיקר דירה, כמו בעושה אריגה וכיו"ב, שאין זה מצוי בכל אדם ולא ברוב בני אדם, אבל אם עושה דברים שרוב בני אדם עושים, ולפעמים תשמישן ודיבורן משמיע קול שמפריע לחולה, אינו יכול [החולה] למחות אף אם החולה קדם. ורשאי אדם לבנות בית אצל חברו, ולהכניס את העוללים ויונקים שצועקים בלילה, ואין החולה יכול לעכב עליו, דהרי אינו חייב לצאת מדירתו, עכ"ל. ולפי זה נראה אם האוטובוס אינו חלק מתשמישי השכונה, ולעומת זאת שכונה שקטה, הנמצאת בפאתי העיר, השקט שלה הוא חלק מהמהות של השכונה, אם כן צודקים השכנים שלא רוצים את האוטובוס, והשכנים הרוצים אותו יטרחו קצת ויגיעו אליו.